

Υπόθεση C-409/22

Σύνοψη της αιτήσεως προδικαστικής αποφάσεως κατά το άρθρο 98, παράγραφος 1, του Κανονισμού Διαδικασίας του Δικαστηρίου

Ημερομηνία καταθέσεως:

21 Ιουνίου 2022

Αιτούν δικαστήριο:

Apelativen sad Sofia (εφετείο Σόφιας, Βουλγαρία)

Ημερομηνία της αποφάσεως του αιτούντος δικαστηρίου:

9 Ιουνίου 2022

Ενάγων στην πρωτοβάθμια διαδικασία:

UA

Εναγομένη στην πρωτοβάθμια δίκη:

EUROBANK BULGARIA AD

Αντικείμενο της διαφοράς της κύριας δίκης

Έφεση ασκηθείσα ενώπιον του εφετείου κατά αποφάσεως του πρωτοβάθμιου δικαστηρίου που έκανε δεκτή αγωγή κατά της τράπεζας για την καταβολή (1) 982 000 ευρώ ως συνολικό ποσό λόγω μη εγκεκριμένων πράξεων πληρωμής που διενεργήθηκαν με το υπόλοιπο του τραπεζικού λογαριασμού, (2) 1 182,40 ευρώ ως αποζημίωση για την προκληθείσα περιουσιακή ζημία λόγω υπαίτιας μη εκπλήρωσεως συμβατικής υποχρεώσεως και (3) 74 521 ευρώ για νόμιμους τόκους υπερημερίας.

Αντικείμενο και νομική βάση της αιτήσεως για την έκδοση προδικαστικής αποφάσεως

Αίτημα δυνάμει του άρθρου 267 ΣΛΕΕ για την ερμηνεία του άρθρου 4, παράγραφος 19, σε συνδυασμό με το άρθρο 59, παράγραφος 1, και του άρθρου 4, σημείο 23, της οδηγίας 2007/64/EK

Προδικαστικά ερωτήματα

1. Αποτελεί το πληρεξούσιο με το οποίο ο πληρεξούσιος διαθέτει, δυνάμει εντολής πληρωμής, περιουσιακά στοιχεία για λογαριασμό του πληρωτή μέσω πληρωμών κατά την έννοια του άρθρου 4, σημείο 23, της οδηγίας [2007/64/EK του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 13ης Νοεμβρίου 2007, για τις υπηρεσίες πληρωμών στην εσωτερική αγορά, την τροποποίηση των οδηγιών 97/7/EK, 2002/65/EK, 2005/60/EK και 2006/48/EK, και την κατάργηση της οδηγίας 97/5/EK];
2. Εντάσσεται η επισημείωση που τίθεται από την αρμόδια αλλοδαπή αρχή δυνάμει της Σύμβασης της Χάγης του 1961 περί κατάργησης της υποχρέωσης επικύρωσης των αλλοδαπών δημόσιων εγγράφων στη διαδικασία εξακρίβωσης της γνησιότητας τόσο του μέσου πληρωμών όσο και της πράξης πληρωμής κατά την έννοια του άρθρου 4, σημείο 19, σε συνδυασμό με το άρθρο 59, παράγραφος 1, της οδηγίας;
3. Εάν το μέσο πληρωμών (συμπεριλαμβανομένου του μέσου με το οποίο τρίτο πρόσωπο εξουσιοδοτείται να πραγματοποιεί διαθέσεις για λογαριασμό του πληρωτή) είναι από τυπικής (εξωτερικής) απόψεως νομότυπο, μπορεί το εθνικό δικαστήριο να θεωρήσει ότι η πράξη πληρωμής είναι εγκεκριμένη, δηλαδή ότι ο πληρωτής έχει συναινέσει στην εκτέλεσή της;

Διατάξεις του διεθνούς δικαίου

Σύμβαση περί κατάργησης της απαίτησης επικύρωσης των αλλοδαπών δημόσιων εγγράφων (υπογράφηκε στη Χάγη στις 5 Οκτωβρίου 1961) – άρθρο 2.

Διατάξεις του δικαίου της Ένωσης και νομολογία

Οδηγία 2007/64/EK του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 13ης Νοεμβρίου 2007, για τις υπηρεσίες πληρωμών στην εσωτερική αγορά, την τροποποίηση των οδηγιών 97/7/EK, 2002/65/EK, 2005/60/EK και 2006/48/EK, και την κατάργηση της οδηγίας 97/5/EK (στο εξής: οδηγία) – αιτιολογικές σκέψεις 1 και 60, άρθρο 4, σημεία 19 και 23, και άρθρα 54, 59, 86.

Απόφαση του Δικαστηρίου της 2ας Σεπτεμβρίου 2021, CRCAM, C-337/20, EU:C:2021:671.

Διατάξεις του εθνικού δικαίου

Grazhdanski protsesualen kodeks (κώδικας πολιτικής δικονομίας) – άρθρο 591, παράγραφος 1, άρθρο 596

Zakon za zadalzheniata i dogovorite (νόμος περί υποχρεώσεων και συμβάσεων, στο εξής: ZZD) – άρθρο 75, άρθρο 79, παράγραφος 1, άρθρα 82 και 86

«Άρθρο 75 [...]

(2) Ο οφειλέτης απαλλάσσεται αν έχει εκπληρώσει καλόπιστα μια υποχρέωση έναντι προσώπου το οποίο, βάσει σαφών περιστάσεων, φαίνεται να δικαιούται να αποδεχθεί την εκπλήρωση. [...]

Zakon za platezhnite uslugi i platezhnite sistemi (νόμος περί υπηρεσιών πληρωμών και συστημάτων πληρωμών) του 2009 (καταργήθηκε με ισχύ από 6ης Μαρτίου 2018, αλλά εφαρμόζεται στην παρούσα υπόθεση) – άρθρο 51, παράγραφοι 1 και 2, άρθρο 56, παράγραφοι 1 και 2, άρθρο 57 και άρθρο 58

«Άρθρο 57 (1) Σε περίπτωση μη εγκεκριμένης πράξεως πληρωμής, ο φορέας παροχής υπηρεσιών πληρωμών επιστρέφει αμέσως στον πληρωτή το ποσό της μη εγκεκριμένης πράξεως πληρωμής και, εάν είναι απαραίτητο, επαναφέρει τον λογαριασμό πληρωμών του πληρωτή στην κατάσταση στην οποία βρισκόταν πριν από την εκτέλεση της μη εγκεκριμένης πράξεως πληρωμής».

Targovski zakon (εμπορικός κώδικας) – άρθρο 422, παράγραφος 3

Συνοπτική έκθεση των πραγματικών περιστατικών και της πορείας της διαδικασίας

- 1 Στις 22 Νοεμβρίου 2017, ο UA (ενάγων στην πρωτοβάθμια διαδικασία, στο εξής: ενάγων) ως καταθέτης (εντολέας) και η Eurobank EFG Bulgaria AD (εναγομένη στην πρωτοβάθμια διαδικασία, στο εξής: τράπεζα) ως θεματοφύλακας (εντολοδόχος) συνήψαν σύμβαση τρεχούμενου λογαριασμού στη Σόφια. Με τη σύμβαση, η τράπεζα ανέλαβε την υποχρέωση να ανοίξει και να διατηρεί έναν τρεχούμενο λογαριασμό απεριόριστης χρονικής διάρκειας σε ευρώ στο όνομα του ενάγοντος προκειμένου να του παρέχει υπηρεσίες πληρωμών.
- 2 Ο ενάγων μετέφερε στον λογαριασμό συνολικά 999 860 ευρώ σε σχέση με τα επενδυτικά του σχέδια.
- 3 Στις 6 Φεβρουαρίου 2018, ο ενάγων ζήτησε από την τράπεζα να πραγματοποιήσει τραπεζική συναλλαγή με το υπόλοιπο του λογαριασμού του, αλλά ένας υπάλληλος της τράπεζας τον ενημέρωσε ότι το υπόλοιπο του λογαριασμού του ήταν μόνον 16 000 ευρώ.
- 4 Ο ενάγων δηλώνει ότι έμεινε έκπληκτος από αυτό. Αφού ζήτησε εξηγήσεις, ο υπάλληλος του παρέδωσε απόσπασμα σχετικά με τις κινήσεις του λογαριασμού για την περίοδο από 22ας Νοεμβρίου 2017, ημερομηνία κατά την οποία άνοιξε τον λογαριασμό, έως τις 6 Φεβρουαρίου 2018.
- 5 Από το απόσπασμα κίνησης τραπεζικού λογαριασμού ο ενάγων διαπίστωσε ότι ένα άγνωστο σε αυτόν πρόσωπο ονόματι MK, χωρίς έγκυρη εξουσιοδότηση εκ μέρους του κατόχου του λογαριασμού, δεδομένου ότι ο τελευταίος δεν του είχε χορηγήσει κανενός είδους πληρεξούσιο, είχε πραγματοποιήσει, δυνάμει έξι

μεμονωμένων εντολών μεταφοράς, διαθέσεις με το υπόλοιπο του λογαριασμού συνολικής αξίας 982 000 ευρώ.

- 6 Ο υπάλληλος της τράπεζας εξήγησε στον ενάγοντα ότι οι εν λόγω μονομερείς πράξεις διαθέσεως είχαν διενεργηθεί από τον ΜΚ, ο οποίος είχε παρουσιαστεί στην τράπεζα ως πληρεξούσιος του ενάγοντος και είχε προσκομίσει πληρεξούσιο με ημερομηνία 1 Δεκεμβρίου 2017, το οποίο ήταν επικυρωμένο από Ιταλό συμβολαιογράφο (στο εξής: συμβολαιογράφος).
- 7 Ο ενάγων δηλώνει ότι το «πληρεξούσιο» που του παρουσιάστηκε δεν φέρει υπογραφή του εντολέα, γι' αυτό και (1) προέβη σε αναφορά στην τράπεζα στις 6 Μαρτίου 2018 σχετικά με τις παράνομες διαθέσεις με το τραπεζικό υπόλοιπό του και απαίτησε την επιστροφή του ποσού, (2) απέστειλε αντίγραφο της αναφοράς στην Κεντρική Τράπεζα της Δημοκρατίας της Βουλγαρίας στις 8 Μαρτίου 2018 και (3) απηύθυνε γραπτό αίτημα στον συμβολαιογράφο.
- 8 Ο συμβολαιογράφος του απάντησε ότι δεν είχε συντάξει ούτε επικυρώσει πληρεξούσιο με το οποίο ο ενάγων παρείχε πληρεξουσιότητα στον ΜΚ, ότι το πληρεξούσιο ήταν σίγουρα «πλαστό» και ότι είχε ενημερώσει σχετικά την τράπεζα σε απάντηση του αιτήματός της της 20ής Φεβρουαρίου 2018.
- 9 Στις 4 Φεβρουαρίου 2019, ο ενάγων άσκησε αγωγή κατά της τράπεζας ενώπιον του Sofiyski gradski sad (πρωτοδικείου Σόφιας), την οποία το τελευταίο έκανε δεκτή με απόφαση της 13ης Μαΐου 2021, διατάσσοντας την τράπεζα να επιστρέψει στον ενάγοντα 982 000 ευρώ για τις μη εγκεκριμένες πράξεις πληρωμής, καθώς και να του καταβάλει 1 182,40 ευρώ ως αποζημίωση για περιουσιακή ζημία και 74 521 ευρώ για τόκους.
- 10 Ένας από τους λόγους στους οποίους βασίστηκε το σκεπτικό της απόφασης του Sofiyski gradski sad είναι ότι λόγω των υφιστάμενων ειδικών διατάξεων για την ευθύνη της τράπεζας σε περίπτωση μη εξουσιοδοτημένων πράξεων πληρωμής, δεν εφαρμόζεται ο γενικός κανόνας του άρθρου 75, παράγραφος 2, του ZZD και, επομένως, είναι αδιάφορο για την ευθύνη της τράπεζας το αν αυτή πλήρωσε (εκτέλεσε την εντολή) λόγω σαφών περιστάσεων που επιβεβαιώνουν την εξουσιοδότηση του εντολέα. Η ευθύνη για τις εν λόγω μη εγκεκριμένες πράξεις πληρωμής βαρύνει κατά κανόνα την τράπεζα (άρθρο 57 του καταργηθέντος νόμου του 2009 περί υπηρεσιών πληρωμών και συστημάτων πληρωμών), εκτός εάν η εκτέλεσή τους οφείλεται σε πρόθεση ή σε βαριά αμέλεια του κατόχου του λογαριασμού, οπότε το ποσό της πράξεως πληρωμής, ανεξαρτήτως ύψους, δεν του επιστρέφεται. Κατά την άποψη του ανωτέρω δικαστηρίου, η τράπεζα δεν ισχυρίστηκε και δεν απέδειξε τέτοια συμπεριφορά του ενάγοντος η οποία να τελούσε σε αιτιώδη συνάφεια με τις επίμαχες συναλλαγές.
- 11 Η τράπεζα προσέβαλε την απόφαση του Sofiyski gradski sad ενώπιον του αιτούντος δικαστηρίου.

Κύρια επιχειρήματα των διαδίκων της κύριας δίκης

- 12 Ο ενάγων υποστηρίζει ότι οι υπάλληλοι της τράπεζας ενήργησαν απερίσκεπτα και με βαριά αμέλεια, επιτρέποντας σε πρόσωπο χωρίς εξουσία εκπροσωπήσεως να διαθέσει κεφάλαια που βρίσκονταν στον τραπεζικό λογαριασμό. Στην τράπεζα υποβλήθηκε ένα πληρεξούσιο που δεν ήταν εξωτερικά νομότυπο και δεν έπρεπε να γίνει δεκτό ως νόμιμη παροχή πληρεξουσιότητας, καθώς απουσίαζε μια βασική προϋπόθεση, δηλαδή η «υπογραφή» του «παρέχοντος την πληρεξουσιότητα», όπερ σήμαινε ότι η τράπεζα έπρεπε να αρνηθεί να εκτελέσει τις έξι επίμαχες τραπεζικές συναλλαγές.
- 13 Η τράπεζα παραδέχεται ότι ο ενάγων επισκέφθηκε το υποκατάστημά της στις 22 Νοεμβρίου 2017. Κατά τη διάρκεια της συνομιλίας, ο υπάλληλος της τράπεζας κατανόησε ότι ο ενάγων σκόπευε να χρησιμοποιήσει έναν πληρεξούσιο για τη διενέργεια διαθέσεων από τον τρεχούμενο λογαριασμό που θα άνοιγε. Λόγω των διεθνών συναλλαγών που αναμένονταν να πραγματοποιηθούν με τον λογαριασμό και προκειμένου να μπορεί ο ενάγων να έχει πρόσβαση και να παρακολουθεί τις κινήσεις του λογαριασμού εξ αποστάσεως, του είχε προσφερθεί η λήψη δικτυοτραπεζικής, ειδοποιήσεων μέσω SMS και τραπεζικής κάρτας, αλλά αυτός αρνήθηκε και τις τρεις προφορές.
- 14 Η τράπεζα δεν αμφισβητεί τον ισχυρισμό σχετικά με τις τραπεζικές δραστηριότητες που πραγματοποιήθηκαν από τον λογαριασμό του ενάγοντος και υποστηρίζει ότι ο πληρεξούσιός του, ΜΚ, επισκέφθηκε για πρώτη φορά το υποκατάστημά της στις 15 Δεκεμβρίου 2017. Τότε, ο ΜΚ επέδειξε στον υπάλληλο της τράπεζας επίσημο αντίγραφο του πληρεξουσίου με ημερομηνία 1 Δεκεμβρίου 2017, επικυρωμένο από τον Ιταλό συμβολαιογράφο στις 5 Δεκεμβρίου 2017. Η γνησιότητα του αντιγράφου είχε επικυρωθεί με επισημείωση και όλα τα έγγραφα είχαν μεταφραστεί από τα ιταλικά στα βουλγαρικά από ορκωτό μεταφραστή. Η παροχή πληρεξουσιότητας ήταν συγκεκριμένη (ρητή) και έδινε το δικαίωμα στον πληρεξούσιο να διαθέτει το υπόλοιπο του λογαριασμού που ο ενάγων διατηρούσε στην τράπεζα.
- 15 Η τράπεζα επισημαίνει ότι ο ΜΚ επεδείκνυε το επίσημο αντίγραφο του πληρεξουσίου στον αρμόδιο υπάλληλο της τράπεζας για κάθε εντολή μεταφοράς.
- 16 Η τράπεζα αντικρούει τον ισχυρισμό του ενάγοντος ότι αιφνιδιάστηκε όταν ενημερώθηκε στις 6 Φεβρουαρίου 2018 για τις επίμαχες μεταφορές κεφαλαίων που πραγματοποιήθηκαν μέσω πληρεξουσίου. Αντιθέτως, αφού του επιδείχθηκε απόσπασμα κινήσεως του τραπεζικού λογαριασμού του, απάντησε στην ερώτηση του τραπεζικού υπαλλήλου σχετικά με το ποιος είχε διατάξει τις μεταφορές από τον λογαριασμό του εκθέτοντας ότι οι μεταφορές είχαν πραγματοποιηθεί από τον πληρεξούσιό του, ΜΚ. Ο ενάγων δέχθηκε με ψυχραιμία τις πληροφορίες που του δόθηκαν και μελέτησε ατάραχος τη φωτοτυπία του επίσημου συμβολαιογραφικώς επικυρωμένου αντιγράφου του πληρεξουσίου με το οποίο είχε ταυτοποιηθεί ο ΜΚ.

- 17 Λίγο αργότερα την ίδια ημέρα, ο ενάγων επέστρεψε στο υποκατάστημα της τράπεζας, αλλά εξακολουθούσε να μην ενημερώνει το προσωπικό της τράπεζας για παρατυπίες στις πράξεις πληρωμής οι οποίες είχαν διενεργηθεί κατ' εντολήν του ΜΚ· ήθελε απλώς να ανακαλέσει το πληρεξούσιο και προς τούτο συνέταξε ιδίοχειρη αίτηση.
- 18 Μόλις στις 20 Φεβρουαρίου 2018 ο ενάγων ενημέρωσε προφορικά έναν υπάλληλο της τράπεζας για ένα πρόβλημα με τις μεταφορές ποσών από τον τρεχούμενο λογαριασμό του και στις 6 Μαρτίου 2018 υπέβαλε γραπτή αναφορά στην τράπεζα.
- 19 Η τράπεζα παραδέχεται ότι στις 20 Φεβρουαρίου 2018 ρώτησε τον Ιταλό συμβολαιογράφο αν το πληρεξούσιο της 1ης Δεκεμβρίου 2017 είχε κατατεθεί και καταχωρηθεί δεόντως στο μητρώο του, αν το επικυρωμένο αντίγραφο του πληρεξουσίου είχε τα ίδια έννομα αποτελέσματα όπως το πληρεξούσιο και αν η σύνταξη τέτοιων αντιγράφων ήταν σύμφωνη με τη συνήθη πρακτική, αποστέλλοντάς του σαρωμένο αντίγραφο του εν λόγω εγγράφου. Ο συμβολαιογράφος απάντησε απλώς ως εξής: «Το συνημμένο έγγραφο αποτελεί προϊόν ΠΛΑΣΤΟΓΡΑΦΙΑΣ. Μην το χρησιμοποιήσετε».
- 20 Στις 27 Φεβρουαρίου 2018, η τράπεζα απέστειλε γραπτό αίτημα στον αναπληρωτή εισαγγελέα της Ιταλικής Δημοκρατίας ο οποίος, με την υπογραφή του, είχε επικυρώσει με επισημείωση το επίμαχο συμβολαιογραφικώς επικυρωμένο αντίγραφο του πληρεξουσίου. Η Εισαγγελία της Monza επιβεβαίωσε ότι η σχετική επισημείωση είχε εκδοθεί στις 12 Δεκεμβρίου 2017, δηλαδή επιβεβαίωσε επίσημα ότι «η επισημείωση στο αντίγραφο του πληρεξουσίου είναι έγκυρη».
- 21 Η τράπεζα καταλήγει στο εξής συμπέρασμα: (1) το έγγραφο που υποβλήθηκε ήταν αντίγραφο του πληρεξουσίου και όχι το ίδιο το πληρεξούσιο, επομένως δεν περιείχε την υπογραφή του εντολέα· (2) μέσω της επισημείωσης, η αρμόδια ιταλική αρχή είχε επιβεβαιώσει τη γνησιότητα των υπογραφών και των σφραγίδων στα έγγραφα, επιβεβαιώνοντας τη συμβολαιογραφική επικύρωση του αντιγράφου του πληρεξουσίου, δηλαδή τη γνησιότητα του εγγράφου, επομένως το αντίγραφο του πληρεξουσίου μπορούσε να χρησιμοποιηθεί στη Βουλγαρία· (3) οι επίμαχες έξι πράξεις πληρωμής εκτελέστηκαν υπέρ του «φερόμενου ως πιστωτή», και σύμφωνα με ρήτρα των Γενικών Όρων της σύμβασεως σε συνδυασμό με το άρθρο 75, παράγραφος 2, του ZZD, «η τράπεζα [...] δεν ευθύνεται για τα ποσά που καταβλήθηκαν και για τις διαθέσεις που έγιναν βάσει πληρεξουσίου, εάν δεν της έχει κοινοποιηθεί εγγράφως η ανάκληση του πληρεξουσίου και εάν, πριν λάβει την κοινοποίηση, κατέβαλε καλόπιστα ποσό σε πρόσωπο που, βάσει σαφών περιστάσεων, φαινόταν ότι δικαιούται να λάβει το ποσό».

Συνοπτική έκθεση του σκεπτικού της αιτήσεως προδικαστικής αποφάσεως

- 22 Το αιτούν δικαστήριο θεωρεί ότι η οδηγία εφαρμόζεται στη διαφορά της κύριας δίκης. Η ratio legis της έγκειται στην εγκαθίδρυση της εσωτερικής αγοράς για

υπηρεσίες πληρωμών. Σύμφωνα με την πρώτη και την 60ή αιτιολογική σκέψη της οδηγίας, η κατάργηση των εσωτερικών συνόρων της Κοινότητας, με την οποία προωθείται η ελεύθερη διακίνηση αγαθών, προσώπων, υπηρεσιών και κεφαλαίων, απαιτεί την εναρμόνιση των λειτουργιών της εσωτερικής αγοράς.

- 23 Σύμφωνα με τις δεσμευτικές για τα εθνικά δικαστήρια παρατηρήσεις σχετικά με την ορθή εφαρμογή του δικαίου της Ένωσης στη σκέψη 31 της απόφασης του Δικαστηρίου της 2ας Σεπτεμβρίου 2021 στην υπόθεση C-337/20, «για την ερμηνεία διάταξης του δικαίου της Ένωσης πρέπει να λαμβάνεται υπόψη όχι μόνον το γράμμα της αλλά και το πλαίσιο στο οποίο εντάσσεται και οι σκοποί που επιδιώκονται με τη ρύθμιση της οποίας αποτελεί μέρος». Το ιστορικό της θέσπισης μιας διάταξης του δικαίου της Ένωσης μπορεί επίσης να παρέχει κρίσιμα στοιχεία για την ερμηνεία της».
- 24 Το αιτούν δικαστήριο επισημαίνει ότι στη σκέψη 41 της εν λόγω απόφασης διευκρινίζεται ότι, κατά το άρθρο 86 της οδηγίας 2007/64, που φέρει τον τίτλο «Πλήρης εναρμόνιση», «[μ]ε την επιφύλαξη [πλειόνων διατάξεων της οδηγίας τις οποίες απαριθμεί], εφόσον η παρούσα οδηγία περιλαμβάνει εναρμονισμένες διατάξεις, τα κράτη μέλη δεν διατηρούν ούτε θεσπίζουν άλλες διατάξεις από αυτές που καθορίζονται στην παρούσα οδηγία». Στην ίδια σκέψη σημειώνεται ότι «[κ]ανένα από τα άρθρα 58, 59 και 60 της οδηγίας δεν συγκαταλέγεται στις διατάξεις για την εφαρμογή των οποίων το άρθρο 86 καταλείπει περιθώριο εκτιμήσεως στα κράτη μέλη».
- 25 Στη σκέψη 45 της απόφασης αναφέρεται ότι «[η] συνύπαρξη του εναρμονισμένου καθεστώτος ευθύνης για τις μη εγκεκριμένες ή εσφαλμένες πράξεις το οποίο θεσπίζει η οδηγία [...] με ένα προβλεπόμενο από το εθνικό δίκαιο εναλλακτικό καθεστώς ευθύνης, το οποίο στηρίζεται στα ίδια πραγματικά περιστατικά και στην ίδια βάση, είναι δυνατή μόνον υπό την προϋπόθεση ότι το εναλλακτικό καθεστώς δεν θίγει το κατά τα άνω εναρμονισμένο καθεστώς καθώς και τους σκοπούς και την πρακτική αποτελεσματικότητα της οδηγίας».
- 26 Σύμφωνα με τη σκέψη 67 της προαναφερθείσας απόφασης, «εάν τούτο προβλέπεται από το εφαρμοστέο εθνικό δίκαιο, ο πάροχος υπηρεσιών πληρωμών μπορεί να υποστεί τις συνέπειες τυχόν αμέλειας που επέδειξε κατά την εκτέλεση μιας πράξης πληρωμής, μεταξύ άλλων όταν δεν εξακρίβωσε ότι η πράξη αυτή ήταν όντως εγκεκριμένη από τον χρήστη των υπηρεσιών πληρωμών, κατά το μέτρο που η αμέλεια αυτή προξένησε ζημία σε τρίτους [...]
- 27 Το άρθρο 75, παράγραφος 2, του ZZD ρυθμίζει τον νομικό θεσμό της εκπλήρωσης έναντι εικαζόμενου δανειστή, σύμφωνα με τον οποίο ο οφειλέτης απαλλάσσεται εάν έχει εκπληρώσει καλόπιστα μια υποχρέωση έναντι προσώπου το οποίο, βάσει σαφών περιστάσεων, φαίνεται να δικαιούται να αποδεχθεί την εκπλήρωση.
- 28 Εάν το αιτούν δικαστήριο υιοθετούσε μια καθαρά γραμματική ερμηνεία με βάση τη διατύπωση και όχι μια τελεολογική, λογική και συστηματική ερμηνεία των

λόγων που προβλέπονται στην οδηγία για την απαλλαγή του φορέα παροχής υπηρεσιών πληρωμών από την ευθύνη σε περίπτωση μη εγκεκριμένης πράξεως πληρωμής, αν δηλαδή δεχόταν ότι ο πληρωτής πρέπει να έχει προκαλέσει τη ζημία που προκύπτει σε σχέση με μη εγκεκριμένες πράξεις πληρωμής με δόλο ή λόγω εκ προθέσεως ή με βαριά αμέλεια παράβασης μίας ή περισσότερων από τις υποχρεώσεις του βάσει του άρθρου 56, θα ανέκυπταν περιπτώσεις στις οποίες ο φορέας παροχής υπηρεσιών πληρωμών, αν και θα ενεργούσε καλόπιστα (επιδεικνύοντας την επιμέλεια ενός συνετού επιχειρηματία), θα ήταν εξ ολοκλήρου υπεύθυνος για την εκτελεσθείσα μη εγκεκριμένη πράξη πληρωμής.

- 29 Σε αυτή την περίπτωση, για να απαλλαγεί από την ευθύνη, ο φορέας παροχής υπηρεσιών πληρωμών θα έπρεπε να αποδείξει διακεκριμένη μορφή υπαιτιότητας του πληρωτή, ο οποίος θα έπρεπε να έχει ενεργήσει με πρόθεση (συμπεριλαμβανομένης της προθέσεως εξαπατήσεως) ή με βαριά αμέλεια.
- 30 Ωστόσο, από τη νομολογία είναι γνωστές περιπτώσεις στις οποίες ο φορέας παροχής υπηρεσιών πληρωμών ενήργησε καλόπιστα (τηρώντας το αυξημένο καθήκον επιμέλειας ενός συνετού επιχειρηματία, για την εκπλήρωση του οποίου δημιούργησε όλες τις επιστημονικές, τεχνικές, εμπορικά συνήθειες και συμβατές με την εμπορική πρακτική προϋποθέσεις προκειμένου να αποτρέψει τη ζημία), αλλά ο πληρωτής υπέστη ζημία μολονότι δεν ενήργησε με διακεκριμένη μορφή υπαιτιότητας (εκ προθέσεως, με βαριά αμέλεια ή με πρόθεση εξαπατήσεως).
- 31 Ακριβώς σε τέτοιες περιπτώσεις ο φορέας παροχής υπηρεσιών πληρωμών θα υπείχε ευθύνη σε περίπτωση μη εγκεκριμένης πράξεως πληρωμής, εάν δεν μπορούσε να αποδείξει την ύπαρξη υπαίτιας, παράνομης πράξεως εκ μέρους του πληρωτή.
- 32 Κατά συνέπεια, ο φορέας παροχής υπηρεσιών πληρωμών θα κινδύνευε να υποστεί σημαντικές απώλειες περιουσιακών στοιχείων, ακόμη και αν ήταν καλόπιστος, ακόμη δηλαδή και αν είχε λάβει όλα τα αναγκαία μέτρα σύμφωνα με τις νομικές απαιτήσεις και τις ορθές εμπορικές πρακτικές.
- 33 Στο πλαίσιο αυτό, οι φορείς παροχής υπηρεσιών πληρωμών που ενεργούν καλόπιστα θα έπρεπε να είναι εξαιρετικά προσεκτικοί στις επιχειρηματικές τους δραστηριότητες κατά την εκτέλεση υπηρεσιών πληρωμών ακόμη και στις πιο συνηθισμένες περιπτώσεις. Αυτό θα οδηγούσε σε καθυστέρηση της διαδικασίας πληρωμής ή σε άρνηση εκτελέσεως άμεσων χρεώσεων ή εντολών πληρωμής στην περίπτωση τυπικά (εξωτερικά) νομότυπων μέσων πληρωμών, γεγονός που θα ήταν αντίθετο προς τον σκοπό της οδηγίας, ο οποίος έγκειται στην προώθηση της ελεύθερης διακίνησης υπηρεσιών και κεφαλαίων.
- 34 Λαμβανομένων υπόψη των απαιτήσεων του άρθρου 86 της οδηγίας, το ερώτημα που δημιουργείται στο αιτούν δικαστήριο είναι αν το εθνικό δίκαιο, και συγκεκριμένα η διάταξη του άρθρου 75, παράγραφος 2, του ZZD, μπορεί να εφαρμοστεί εάν ο φορέας παροχής υπηρεσιών πληρωμών ενήργησε καλόπιστα

και το μέσο πληρωμών που του προσκομίστηκε είναι τυπικά (εξωτερικά) νομότυπο.

- 35 Από τα αιτήματα διεθνούς δικαστικής συνδρομής του αιτούντος δικαστηρίου προέκυψε ότι το ιταλικό δίκαιο επιτρέπει στους συμβολαιογράφους να επικυρώνουν αντίγραφα πληρεξουσίων, τα οποία αντίγραφα πρέπει να επικυρώνονται από τον συμβολαιογράφο με υπογραφή, σφραγίδα και δήλωση, συμπεριλαμβανομένης επίσημης δηλώσεως επικυρώσεως (η οποία έχει ουσιαστική αποδεικτική αξία για το δικαστήριο), ότι τα αντίγραφα αντιστοιχούν στο περιεχόμενο του πρωτοτύπου («συμφωνούν με το πρωτότυπο»). Η βουλγαρική νομοθεσία προβλέπει επίσης την εν λόγω συμβολαιογραφική επικύρωση.
- 36 Η τράπεζα ισχυρίζεται ότι το έγγραφο που προσκομίστηκε στην κύρια δίκη (πληρεξούσιο) αποτελεί αντίγραφο του πρωτοτύπου πληρεξουσίου με συμβολαιογραφική επικύρωση της υπογραφής του παρέχοντος την πληρεξουσιότητα, δηλαδή του ενάγοντος, το οποίο εκδόθηκε από τον αρμόδιο Ιταλό συμβολαιογράφο, το δε γεγονός ότι το αντίγραφο αντιστοιχεί στο πρωτότυπο έχει πιστοποιηθεί από τον εν λόγω συμβολαιογράφο.
- 37 Η γνησιότητα του εν λόγω αντιγράφου από το πρωτότυπο συμβολαιογραφικού πληρεξουσίου επιβεβαιώθηκε από την αρμόδια αρχή της Δημοκρατίας της Ιταλίας, δηλαδή από τον αναπληρωτή εισαγγελέα, με την επικύρωση επισημείωσης σύμφωνα με τους κανόνες της Σύμβασης της Χάγης του 1961 περί κατάργησης της υποχρέωσης επικύρωσης των αλλοδαπών δημόσιων εγγράφων.
- 38 Σύμφωνα με το άρθρο 2, εδάφιο 2, της Σύμβασης, η εξακρίβωση της γνησιότητας του εγγράφου με τη θεώρηση με επισημείωση αφορά τη γνησιότητα της υπογραφής και την ιδιότητα υπό την οποία ενήργησε ο υπογράφων το έγγραφο.
- 39 Ακριβώς με τη χρήση του εν λόγω εγγράφου (επίσημου αντιγράφου συμβολαιογραφικού πληρεξουσίου με επισημείωση) το πρόσωπο που ισχυριζόταν ότι ήταν πληρεξούσιος του ενάγοντος πραγματοποίησε διαθέσεις για λογαριασμό του κατόχου του λογαριασμού υπέρ τρίτου.
- 40 Δεδομένου ότι το εν λόγω πληρεξούσιο παρέχει στον πληρεξούσιο το δικαίωμα να πραγματοποιεί διαθέσεις για λογαριασμό του πληρωτή, το έγγραφο αυτό θα μπορούσε να χαρακτηριστεί ως «μέσο πληρωμών» κατά την έννοια του άρθρου 4, στοιχείο 23, της οδηγίας, καθώς αποτελεί μέρος της διαδικασίας που χρησιμοποιεί ο χρήστης υπηρεσιών πληρωμών για να χορηγήσει εντολή πληρωμής.
- 41 Σύμφωνα με το άρθρο 54, παράγραφος 1, της οδηγίας, για να θεωρείται εγκεκριμένη η πράξη πληρωμής πρέπει να πραγματοποιηθεί με τη συγκατάθεση του πληρωτή, όπερ προϋποθέτει να έχει εξακριβωθεί η ταυτότητα του προβαίνοντος στη δήλωση βουλήσεως που περιέχεται στην εντολή πληρωμής (η λεγόμενη τυπική αποδεικτική αξία του εγγράφου). Τούτο συνδέεται με τη διαπίστωση της εξακρίβωσης της γνησιότητας της πράξεως πληρωμής (η διαδικασία με την οποία ο φορέας παροχής υπηρεσιών πληρωμών μπορεί να

επαληθεύσει τη χρήση ενός συγκεκριμένου μέσου πληρωμών, συμπεριλαμβανομένων των εξατομικευμένων χαρακτηριστικών ασφαλείας του). Σύμφωνα με το άρθρο 59 της οδηγίας, η διαδικαστική υποχρέωση αποδείξεως (το βάρος της αποδείξεως) ότι εξακριβώθηκε η γνησιότητα της πράξεως πληρωμής βαρύνει τον φορέα παροχής υπηρεσιών πληρωμών.

- 42 Στο πλαίσιο αυτό, εάν ο φορέας παροχής υπηρεσιών πληρωμών έχει εξακριβώσει τη γνησιότητα του μέσου πληρωμών (την εγκυρότητα του επίμαχου πληρεξουσίου βάσει του οποίου έγιναν οι διαθέσεις με το υπόλοιπο του λογαριασμού του ενάγοντος), θα διαπιστωνόταν η συγκατάθεση του πληρωτή (για λογαριασμό του οποίου ο πληρεξούσιος πραγματοποιεί τις διαθέσεις που έχουν άμεσο αντίκτυπο στη νομική σφαίρα του κατόχου τρεχούμενου λογαριασμού) και οι εκτελεσθείσες πράξεις πληρωμής θα ήταν εγκεκριμένες κατά την έννοια του άρθρου 54 της οδηγίας.